

Oosterling vreest bezielde machine niet

De 'ambient'-apparatuur waarmee Philips momenteel de huiskamers hoopt te veroveren, is nog maar het begin, verzekert assistent-hoogleraar Jun Hu van de technische Universiteit Eindhoven. „Uiteindelijk willen we de hele woonkamer, zelfs het hele huis, integreren tot één interactieve omgeving.”

Door MARTIJN HOVER

Het persbericht waarin de Eindhovense universiteit de promotie van Jun Hu aankondigde, sprak van '4D-televisie'. In een tijd waarin het zelfs met 3D-televisie nog niet erg opschiet, klinkt dat behoorlijk futuristisch. Maar we moeten de term wel met een korreltje zout nemen, zegt de in Jiangsu, China, geboren onderzoeker.

„Het was niet mijn idee het zo te noemen”, zegt hij met een schuchtere glimlach. „Dat heeft de universiteitsvoorlichter verzonnen.” Niet dat Hu dat erg vindt. „Mijn onderzoek moet uiteindelijk leiden tot een heel nieuwe manier van wonen”, zegt hij. „Daar past zo'n futuristische term goed bij.” Wat de Chinese onderzoeker precies voor ogen staat, is moeilijk in één woord uit te leggen. „Driedimensionale films kennen de meeste mensen wel”, vertelt hij. „Waar ik met mijn onderzoek naartoe wil, is bijvoorbeeld het samenvoegen van de virtuele wereld van de televisie met de reële wereld van de huiskamer.”

De ambient-tv's van Philips bijvoorbeeld stralen een omgevingssicht uit dat overeenkomt met de hoofdkleur van het beeldscherm. Volgens de reclamemakers van het elektronicaconcern maakt dat tv-kijken tot een nog rustgeverder bezigheid dan het al is. Zoiets is maar een zeer bescheiden opstapje naar wat hem voor ogen staat, zegt Hu. „Je ziet het ook al in pretparken als Disneyland en Six Flags: bioscopen met zogenaamde 'augmented reality', vermeerderde werkelijkheid, zeg maar. Als je in zo'n bioscoop naar een film over een treinreis zit te

kijken, beweegt je stoel mee alsof je zelf ook in een trein zit. Ook andere bijkomende effecten zijn zo te simuleren. Wind bijvoorbeeld, of geuren.”

In bepaalde opzichten, zegt Hu, zijn mensen zelf al bezig met het maken van dit soort geïntegreerde woonomgevingen: „Je ziet al hoe computers, televisies en geluidsinstallaties binnenshuis met elkaar verknoopt raken. In de toekomst zal dat niet alleen meer gelden voor dit soort traditionele elektronica. Alles in huis zal 'bezielde' worden met elektronica en software, tot stoelen en tafels toe, waardoor je leefomgeving steeds meer op je persoonlijke levensstijl zal worden aangepast.” Of de mensheid daar op zit te wachten, is de vraag. Maar omdat we leven in een economisch systeem waarin het aanbod meestal aan de vraag voorafgaat, zal het er vroeg of laat ongetwijfeld komen. De vraag is, hoe mensen er dan op zullen reageren.

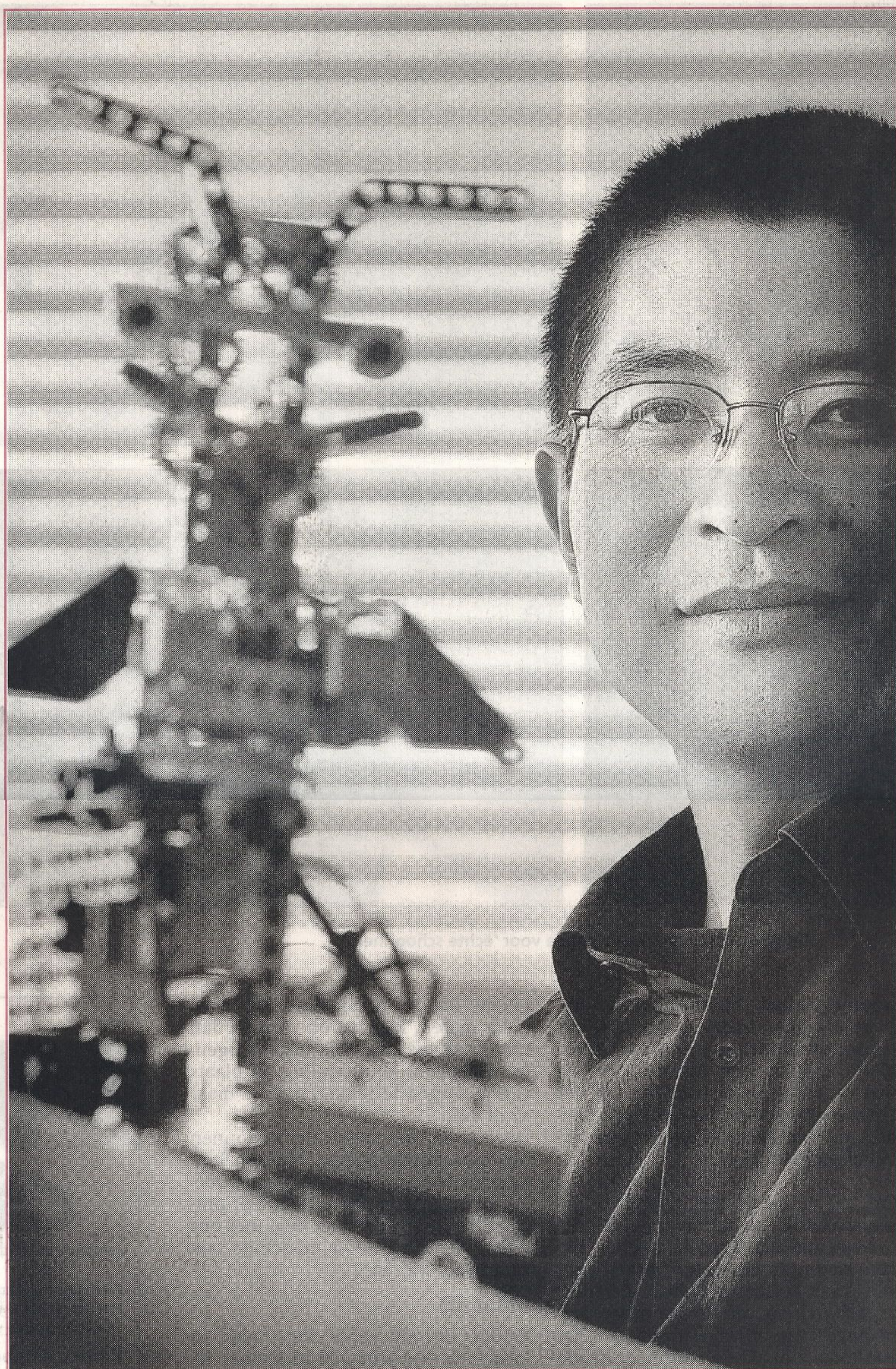
Hu heeft daar zeker over nagedacht, zegt hij. „Het gaat mij zeker niet alleen om het uitvinden van leuke hebbedingetjes. De psychologische aspecten van de technologie vind ik zeker zo interessant.” Zo ziet de onderzoeker een wezenlijk verschil tussen hoe in het westen en hoe in het oosten tegen 'intelligente' apparatuur wordt aangekeken. „Het is een feit dat westerlingen een zeer ambivalente houding hebben ten opzichte van dit soort technologieën. Ze staan vaak nogal huiverig tegenover slimme machines.”

Of dat voor westerlingen te maken heeft met eerder religieuze dan wetenschappelijke argumenten ('de mens mag niet voor God spelen'), durft Hu niet te zeggen. „Opmerkelijk is wel dat je het veel bij westerlingen ziet, ook als ze zichzelf nadrukkelijk niet-reli-

gieus of zelfs atheïstisch noemen.” Maar dat oosterlingen met die hele kwestie veel minder pro-

blemen hebben, kan hij wel filosofisch verklaren: „Voor oosterlingen, en zeker voor Japanners, zit er al iets van een god of een geest in elk voorwerp. Alles is bezielde en alles maakt ook onderdeel uit van de natuur. Westerlingen hebben de neiging de mens en zijn bezigheden en producten los te zien van de natuur. Voor de oosterling bestaat dat onderscheid helemaal niet. Een intelligente of 'bezielde'

robot is voor een Japanner of Chinees niets bijzonders, want de hele natuur is op een of andere manier intelligent en bezielde. Als je een robot of ander apparaat kunt verzinnen dat het de mens gemakkelijker maakt, dan is de betreffende machine voor de oosterling vanaf dat moment gewoon een onderdeel van het grote geheel der dingen. Daar is niets 'onnatuurlijks' aan.”

Assistent-hoogleraar Jun Hu van de technische Universiteit Eindhoven: „Alles in huis zal 'bezielde' worden met elektronica en software, tot stoelen en tafels toe.”

Foto Vincent Wilke